

Česká republika

Česká školní inspekce

Ústecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Bečov, okr. Most

435 26 Bečov 17

Identifikátor školy: 600 083 683

Termín konání tematické inspekce: 17. – 18. březen 2003

Čj.:	064 26/03-5022
Signatura:	tf4cw114

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY/ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Základní škola Bečov, okres Most vstoupila 1. ledna 2003 do právní subjektivity, zároveň se sloučila s mateřskou školou. Zřizovatelem této příspěvkové organizace je Obec Bečov, která vydala škole na základě usnesení zastupitelstva č.j. 32 ze dne 17. 10. 2003 novou zřizovací listinu pod č.j. 1/02/451/Šk s účinností od 1. ledna 2003. Subjekt sdružuje základní školu, mateřskou školu, školní družinu a školní jídelnu. Škola zatím nemá nové Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení. Dle posledního rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, které vydal Školský úřad Most pod č.j. 102/990 dne 30. listopadu 1999 není v žádné součásti školy překročena povolená kapacita. V době konání tematické inspekce se v 15 třídách školy vzdělávalo 248 žáků. Z celkového počtu všech tříd jsou dvě třídy speciální, určené žákům s mentálním postižením (výuka probíhá podle Vzdělávacího programu zvláštní školy a podle Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy). Navíc je šest mentálně postižených žáků individuálně integrováno do běžných tříd prvního stupně základní školy. Na základě žádosti zaslané MŠMT byla škola zařazena do experimentálního ověřování integrace žáků s mentálním postižením, experiment zde běží třetím rokem (od školního roku 2000/2001). S těmito žáky pracují čtyři učitelé a jeden vychovatel – asistent učitele. Všichni individuálně integrovaní žáci s mentálním postižením pocházejí ze socio-kulturně znevýhodněného prostředí. Obec Bečov patří mezi místa s nejvyšší nezaměstnaností v ČR (42 % nezaměstnaných).

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční/kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních a materiálně technických podmínek vzdělávání individuálně integrovaných žáků s mentálním postižením v základní škole
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy individuálně integrovaných žáků s mentálním postižením v základní škole

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH A MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY INDIVIDUÁLNĚ INTEGROVANÝCH ŽÁKŮ S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM V ZÁKLADNÍ ŠKOLE

Šest individuálně integrovaných žáků s mentálním postižením se vzdělává ve 3. a 4. ročníku prvního stupně základní školy.

S žáky pracují čtyři učitelky a jeden vychovatel – asistent učitele. Žádný z pedagogů nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Všichni pedagogové mají ale praxi a zkušenosti v oblasti výchovně vzdělávací činnosti s žáky v základní škole.

Učitelé, kteří pracují s individuálně integrovanými žáky s mentálním postižením, a učitelé ve speciálních třídách vytvořili samostatný metodický orgán. Scházejí se dle plánu (nejméně 5x ročně), ale i operativně. Ze zápisů metodického orgánu a rozhovorů s pedagogy vyplývá, že se zabývají metodickými a speciálně pedagogickými otázkami, velmi často řeší zejména problematiku chování žáků. Každé schůzky metodického orgánu se zúčastňuje ředitelka, nebo její zástupkyně. Oblast vzdělávání a výchovy žáků s mentálním postižením je také nedílnou součástí jednání pedagogických rad. Škola nemá začínající učitele, ale vysoké procento

nekvalifikovaných. Vedení školy věnuje značnou pozornost těmto pedagogům. Doporučuje a umožňuje učitelům účast na vzdělávacích akcích, které jsou zaměřeny zejména na oblast speciální pedagogiky (nové formy a metody práce ve speciálních školách apod.). Učitelé využívají k osobnímu studiu i moderních publikací z pravidelně doplňované učitelské knihovny. Individuálně integrovaní žáci s mentálním postižením (IIŽ s MP) se vzdělávají ve dvou kmenových třídách s nižším počtem žáků. Prostorné učebny jsou vybaveny výškově vyhovujícím žakovským a dalším potřebným nábytkem, koberci pro odpočinkové a vzdělávací účely. Třídy mají svou identitu, vypovídají o žácích, ale i o vyučujících. Po estetické stránce jsou učebny velmi hezké, výzdobu tvoří nástěnky s aktuálně probíraným učivem, obrázky i výukové tabelární pomůcky. Ve třídách je umístěno velké množství manipulačních pomůcek, stavebnic apod. Pro vzdělávací účely žáci využívají dobře vybavenou tělocvičnu a školní hřiště, v rámci pracovního vyučování pak dílnu, cvičnou kuchyňku a školní pozemek. Škola má žakovskou knihovnu, kterou žáci navštěvují spíše příležitostně, ale v rámci společné četby v českém jazyce využívají soubory knih. V akci INDOŠ zde byla vybudována počítačová učebna, výukové programy nejsou však využitelné pro práci s IIŽ s MP. Vyučující mají k dispozici CD přehrávače, video, zpětný projektor a radiomagnetofony. Pro zpestření výuky a procvičování učiva využívají nakopírovaných materiálů (učitelé mají přístup ke školnímu kopírovacímu přístroji).

Personální podmínky jsou nevyhovující, materiálně-technické podmínky jsou velmi dobré a umožňují realizovat vzdělávání a výchovu individuálně integrovaných žáků s mentálním postižením, ale i ostatních žáků.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY INDIVIDUÁLNĚ INTEGROVANÝCH ŽÁKŮ S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM V ZÁKLADNÍ ŠKOLE

Realizace vzdělávacích programů

Škola realizuje, v souladu s rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol, v plném rozsahu vzdělávací program č.j. 16 847/96-2 Základní škola ve všech běžných třídách. Ve speciálních třídách pro žáky s mentálním postižením je uplatňován Vzdělávací program zvláštní školy č.j. 22 980/97-22 a Vzdělávací program pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy č.j. 24 035/97-22. Individuálně integrovaní žáci s mentálním postižením v běžných třídách jsou vzděláváni podle Vzdělávacího programu zvláštní školy a mají sestaven individuální vzdělávací plán.

Realizace vzdělávacích programů je v souladu se zařazením školy do sítě škol.

Výuka probíhá podle platných učebních dokumentů. Kontrolou předložených rozvrhů vyučovacích hodin a zápisů v třídních knihách bylo zjištěno, že učební plány jednotlivých vzdělávacích programů jsou respektovány, učební osnovy jsou průběžně plněny. Všichni vyučující mají zpracovány časové a tematické plány, které vycházejí z učebních osnov realizovaných schválených vzdělávacích programů.

Výuka je v souladu s učebními plány sledovaných vzdělávacích programů Základní škola a Vzdělávacího programu zvláštní školy.

Povinná dokumentace je vedena úplně, na platných tiskopisech a zachycuje průkazně průběh vzdělávání. Všichni žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (individuálně integrovaní žáci s mentálním postižením a integrovaní žáci se specifickými poruchami učení) prošli speciálně pedagogickými a psychologickými vyšetřeními, jejichž výsledky opravňují vřadit tyto žáky do režimu speciálního vzdělávání.

Vedená povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Vedení školy provádí kontroly naplňování učebních plánů a osnov na základě **Plánu kontrol ve školním roce 2002/2003**. Pravidelně je kontrolována povinná dokumentace, pozornost je věnována zápisům v třídních knihách, kdy vedení školy průběžně sleduje plnění učebních osnov. Hospitační činnost ve speciálních třídách a v běžných třídách, kde jsou individuálně integrovaní žáci s MP je zaměřena zejména na využívání rozmanitosti vyučovacích metod, využívání dalších zdrojů informací a vstupní a průběžné motivace. Ze všech kontrol jsou pořizovány zápisy, pedagogové jsou s výsledky kontrol seznamováni individuálně, ústně (formou rozboru hospitovaných hodin), na metodickém sdružení či pedagogické radě. Výsledky kontrol mají významný vliv při dalším plánování.

Kontrolní systém vedení školy je účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy individuálně integrovaných žáků s mentálním postižením

V rámci tematické inspekce byla pozornost zaměřena zejména na vzdělávání a výchovu v matematice, českém jazyce (a jeho všech součástech) a v pracovním vyučování. Nedílnou součástí inspekční činnosti bylo i nepřímé pozorování žáků v době přestávek (jak se zapojují do dění ve třídě apod.).

Výchovně vzdělávací proces zajišťují vyučující bez odborné a pedagogické způsobilosti. Průběh vyučování nekvalifikovanost pedagogů nepoznamenala.

Hodiny byly pečlivě připravené. Střídání přímé a nepřímé práce žáků běžné třídy a žáků s mentálním postižením bylo v časových úsecích vyvážené. Kontrola povinné třídní dokumentace a dalších materiálů, které vyučující používají, prokázala, že individuální vzdělávací plány i časové a tematické plány učiva, vytvořené podle osnov ZvŠ, jsou pravidelně kontrolovány a plněny.

Úvodní motivace byla vždy účelná a předcházela jasnému vymezení cíle hodiny s vytýčením jednotlivých postupných kroků, potřebných pro úspěšné splnění úkolů. Průběžná kontrola práce obou skupin (žáků běžné třídy základní školy + žáků s mentálním postižením) byla trvale provázena hodnocením a holistickými (povšechnými) pochvalami. V závěru hodin nechybělo celkové hodnocení žákovských výkonů učiteli a nechybělo ani sebehodnocení žáků. Bylo patrné, že tento způsob hodnocení mají žáci zažitý. Žáci s mentálním postižením byli hodnoceni pozitivně a to zvyšovalo jejich motivaci ke kvalitní práci a k dokončování úkolů. Také ze zápisů v žákovských knížkách, v katalogových listech a na vysvědčení je patrný pozitivní charakter klasifikace známkou. U žádného žáka není využito slovního hodnocení, protože rodiče nemají zájem o tento způsob hodnocení svého dítěte.

V průběhu hodin ve 3. ročníku pracoval s mentálně postiženým žákem vychovatel – asistent. Jeho funkce byla přínosná především v okamžicích nepřímé práce (při matematice a čtení) i při rozvíjení manuální zručnosti při pracovních činnostech (obkreslování, stříhání, lepení a dokončování výrobku z barevných papírů). Zvolené metody práce respektovaly didaktické zásady, především zásady přiměřenosti, názornosti a soustavnosti. Řešení úkolů umožňovalo i používání hmatových, sluchových i zrakových receptorů. Požadavky byly přiměřené věku

a mentálním schopnostem žáků. Připravené úkoly pro nepřímou práci byly zajímavé, kreativní, žáci při nich mohli používat profesionálně vyrobené názorné materiály i pomůcky zhotovené samotnými vyučujícími a také pomůcky speciální (čtecí tabulku, akustické pomůcky, počítadlo, kartičky, vzor výrobku, obrázek aj.). Přímá individuální práce učitelek s žáky byla efektivní, posilovala jejich získané vědomosti a dovednosti a pomáhala jim odstraňovat chyby. V takových okamžicích měli žáci možnost uplatňovat své komunikativní dovednosti a rozvíjet svou slovní zásobu. Při výuce čtení měli příležitost upevňovat si své dovednosti v neuspěchané atmosféře, měli dostatek času na přípravu hlasité četby. K splnění vytýčených úkolů pomáhaly i vzorně připravené sešity na školní i domácí práci.

Prostředí tříd bylo příjemné, vůči žákům s mentálním postižením velice vstřícné. Ostatní spolužáci sledovali jejich výkony s porozuměním, umožňovali jim plnění úkolů a při společných činnostech je respektovali.

Žáci s mentálním postižením se průběžně zapojovali do relaxačních chvil s ostatními žáky, zvolené hravé formy práce pomáhaly oddalovat jejich případnou únavu, při pracovních činnostech byli žáci obou sledovaných tříd vedeni k dodržování zásad BOZP.

Interakce a vzájemná komunikace žáků a učitelů je na velmi dobré úrovni. Vyučující vytvářejí žákům potřebný časový prostor pro formulaci odpovědí, vedou žáky ke kultivovanému slovnímu projevu a k prezentaci jejich práce např. i tím, že v závěru sledovaných hodin žáci hodnotili práci spolužáků, ale i svou vlastní.

Problémem je nespolehlivé domácí prostředí. Žáci často chybějí, jeden žák nezdědka chodí do školy pozdě, dva jiní v současné době pobývají ve Velké Británii. Socio-kulturně znevýhodněné prostředí nepříspěvá k aktivní kooperaci školy a rodiny při řešení vzdělávání žáků a veškerá zodpovědnost leží na pracovnících školy.

Individuálně integrovaní žáci s mentálním postižením, kteří se vzdělávají v běžných třídách zdejší základní školy, jsou ve vzdělávání dosud úspěšní, žádný ročník nemuseli opakovat.

Na základě výše uvedených poznatků je průběh a výsledky vzdělávání individuálně integrovaných žáků s mentálním postižením na velmi dobré úrovni.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Individuálně integrovaní žáci s mentálním postižením jsou hodnoceni za výkony a výsledky ve vzdělávání klasifikací známkou. V průběhu hodin jsou žáci povzbuzováni slovně (pochvalou), drobnou odměnou (obrázek, soutěžní žeton apod.). Vyučující pravidelně měsíčně vyhodnocují individuální vzdělávací program každého žáka. Na základě těchto dílčích zjištění konkretizují další vzdělávací činnosti. Jiný způsob hodnocení zde není zaveden.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Na základě porovnání údajů uvedených ve zřizovací listině školy a rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol ČŠI konstatuje, že kontrolované dokumenty nejsou v souladu. Škola přešla od 1. ledna 2003 do jiné právní formy, sloučila se s mateřskou školou, má novou zřizovací listinu, ale zatím neobdržela rozhodnutí o zařazení do sítě škol s aktuálními změnami.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané Školským úřadem Most, pod č.j. 102/990 dne 30. listopadu 1999 s účinností od 1. ledna 2002

2. Zřizovací listina školy vydaná Obcí Bečov pod č.j. 1/02/451/Šk dne 17. října 2002 s účinností od 1. ledna 2003
3. Zařazení školy do experimentálního ověřování integrace žáků s MP, dokument vydán MŠMT pod značkou 12 717/2002-24
4. Hodnotící zpráva o průběhu vzdělávání integrovaných žáků s MP ve školním roce 2001/2002
5. Personální dokumentace - zajištění výuky ve třídách, kde se vzdělávají individuálně integrovaní žáci s mentálním postižením ve školním roce 2002/2003
6. Třídní knihy, třídní výkazy a vysvědčení žáků vedené ve školním roce 2002/2003 ve třídách 3. B, 4. B
7. Osobní dokumentace všech žáků tříd 3. B a 4. B - katalogové listy, poradenské a lékařské zprávy IIŽ s MP
8. Individuální vzdělávací programy všech individuálně integrovaných žáků s MP platné ve školním roce 2002/2003
9. Školní sešity a další práce (výtvarné a rukodělné), žakovské knížky a notýsky žáků tříd 3. B a 4. B
10. Výkaz o základní škole podle stavu k 30. 9. 2002 – Škol (MŠMT) V 3-01
11. Plán kontrol ve školním roce 2002/2003, hospitační činnost ve šk. roce 2002/2003
12. Rozvrh vyučovacích hodin dle tříd a vyučujících uplatňovaný ve školním roce 2002/2003
13. Zápisy z pedagogických rad a metodického orgánu konané ve školním roce 2001/2002 a 2002/2003
14. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2001/2002

ZÁVĚR

Individuální integrace žáků s mentálním postižením probíhá úspěšně. Škola snížila počet žáků ve třídách, kde se vzdělávají IIŽ s MP, vytvořila velmi dobré materiálně-technické podmínky, výuku zajišťují pedagogové, kteří mají pozitivní vztah k mentálně postiženým žákům, vytvářejí nestresující pracovní prostředí, ale nejsou odborně a pedagogicky způsobilí.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu:	Mgr. Erika Bednárová	v.r.
Člen týmu:	Mgr. Vladimír Bečvář	v.r.

V Mostě dne 20. března 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 27. 3. 2003

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu **Podpis**
Titul, jméno a příjmení

Mgr. Milada Baurová – ředitelka školy

v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: Krajský úřad - OŠMT, Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem	2003-04-11	064 50/03-5022
Zřizovatel: Obec Bečov, 435 26 Bečov 126	2003-04-11	064 51/03-5022

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány